

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/50/2019
Identifikačné číslo spisu: 1210216134
Dátum vydania rozhodnutia: 21.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1210216134.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: APROCON s.r.o., so sídlom Landererova 1, 811 09 Bratislava, IČO: 36 704 407, zastúpeného advokátskou kanceláriou Consiliaris, s. r. o., so sídlom Ružová dolina 8, 821 09 Bratislava, IČO: 47 248 301, proti žalovanému: RETAX s.r.o., so sídlom Vinohradnícka 3, 821 06 Bratislava, IČO: 35 838 663, zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Fulcom, so sídlom Živnostenská 2, Bratislava, o zaplatenie 33.320,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 54Cb/217/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2018, č. k. 1Cob/94/2017-312 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 5. apríla 2019, č. k. 1Cob/94/2017-420, takto

rozhodol:

I. Dovolanie odmieta.

II. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 27. septembra 2018, č. k. 1Cob/94/2017-312 v znení opravného uznesenia z 5. apríla 2019, č. k. 1Cob/94/2017-420 potvrdil v poradí tretí rozsudok Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) zo 7. februára 2017, č. k. 54Cb/217/2010-278 v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku o trovách konania, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 33.320,- s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo žalovanej sumy od 10. augusta 2010 do zaplatenia, vo zvyšku žalobu zamietol a priznal žalobcovi náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že aj pri rešpektovaní pokynu odvolacieho súdu vykonáva dokazovanie na návrh strán sporu, ktoré zodpovedajú za rozsah dokazovania. Strany sa nemôžu spoliehať na iniciatívu súdu, ktorý bude pátrať po skutkových zisteniach. Súd prvej inštancie nemal povinnosť vyhľadávať dôkazy z vlastnej iniciatívy, aby doplnil skutkový stav, zrušenie predchádzajúceho rozhodnutia odvolacím súdom dalo stranám iba možnosť doplniť svoje tvrdenia o nové návrhy na dokazovanie, pričom žalovaný túto možnosť nevyužil. Zároveň skonštatoval, že súd je pri hodnotení dôkazov nezávislý bez ohľadu na názor vyslovený v predchádzajúcom konaní.

1.2. K odvolacej námietke týkajúcej sa nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia vecí krajský súd poukázal na vyjadrenie svedka Z., ktorý potvrdil prax, v rámci ktorej sa fotokópie dokumentov vyhotovovali bežne ihneď po vypracovaní originálov, ako aj na vyjadrenie P., ktorý uviedol, že originály dokumentov týkajúcich sa verejného obstarávania odovzdal na schvaľovací proces MVRR SR a fotokópie ostali u žalobcu. Uvedené vyjadrenia podľa odvolacieho súdu vyvrátili tvrdenie žalovaného o pochybnosti fotokópií. Podľa krajského súdu žalovaný nedôvodne odmietol prevziať dielo od žalobcu, ktorý ako zhotoviteľ nemohol byť v omeškaní, a teda neexistoval dôvod pre odstúpenie od zmluvy, ktorý žalovaný zadefinoval ako omeškanie, resp. nedodanie diela riadne a včas. Odstúpenie od zmluvy odoslal žalovaný žalobcovi až 19. augusta 2010, pričom už 10. augusta 2010 sa žalobca pokúšal odovzdať žalovanému dokumenty tvoriace predmet zmluvy o dielo. Z uvedeného dôvodu tak odpadol zákonný dôvod pre odstúpenie od zmluvy, pričom k neodovzdaniu dokumentov došlo z dôvodov na strane žalovaného.

1.3. Odovzdanie vypracovanej dokumentácie P. MVRR SR - na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý nenávratný finančný príspevok - odvolací súd považoval za plnenie veriteľa a nie za konanie tretej osoby. P. pri vypracovaní dokumentácie pôsobil ako subdodávateľ na základe mandátnej zmluvy uzatvorenej so žalobcom, a teda konal v mene a na účet žalobcu. Záverom odvolací súd uviedol, že okresný súd správne ustálil deň vzniku nároku na zaplatenie ceny diela a to dňa 10. augusta 2010, kedy došlo k pokusu o odovzdanie dokumentácie žalovanému.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 21. januára 2019 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p.

2.1. Namietanú vadu zmätočnosti videl dovolateľ v tom, že rozhodnutie okresného súdu považuje za prekvapivé a nepredvídateľné, keď vo svojom rozhodnutí zmenil v neprospech žalovaného hodnotenie vykonaných dôkazov - ktoré v predchádzajúcom meritórnom rozhodnutí hodnotil v prospech žalovaného - bez toho, aby dokazovanie zopakoval alebo doplnil. Uvedeným postupom mu malo byť znemožnené jeho právo vyjadriť sa k zmene hodnotenia skutkového a právneho stavu a tiež navrhovať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Predmetnú vadu nenapravil ani odvolací súd, ktorý rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom sa stotožnil s jeho všetkými skutkovými a právnymi závermi súdu.

2.2. Žalovaný uviedol, že krajský súd si arbitrárnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie zjavne uvedomoval, rozhodol sa ich doslova nahradiť vlastnými skutkovými a právnymi úvahami, ktoré však nemajú žiadnu oporu v skutkovom stave vyplývajúcom z dôkazov vykonaných pred súdom prvej inštancie. Z tohto dôvodu je aj rozhodnutie odvolacieho súdu arbitrárne, keďže v odvolacom konaní žiadne dôkazy sám nevykonal, čím de facto rozhodoval v druhej inštancii ako súd prvej inštancie. Odvolací súd mal pritom podľa dovolateľa bez vykonania dokazovania nahradiť skutkové závery, ktoré nemajú oporu v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie. Podľa odvolacieho súdu mal z výpovede svedka P. vyplývať skutkový záver, že originály dokumentov z verejného obstarávania mali ostať u žalobcu, ktorý si tak mohol z týchto originálov vyhotoviť osvedčené kópie, ktoré následne ponúkol žalovanému ako riadne zhotovené dielo. Žiadny takýto skutkový záver však z výpovede uvedeného svedka nevyplýva.

3. Žalobca vo vyjadrení z 24. júna 2019 navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Žalovaný v dovolaní uplatnil iba dovolací dôvod podľa § 431 C.s.p., keďže v ňom namietal existenciu vady zmätočnosti, ktorá mala založiť prípustnosť ním podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

5.1. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný

postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.2. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom (t. j. postupom priečiacim sa zákonu) znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí zároveň dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

6. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa prekvapivosti rozhodnutí súdov nižšej inštancie dovolací súd uvádza, že o prekvapivé rozhodnutie predstavujúce vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. ide vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie na odlišných právnych záveroch než súd prvej inštancie, za predpokladu, že nepostupoval v súlade s ustanovením § 382 C.s.p. (k tomu viď aj R 33/2011, ale aj 3Cdo/76/2014, 4Cdo/299/2014, 3Obdo/34/2016, 3Obdo/23/2017 a II. ÚS 541/2011).

6.1. O prekvapivé rozhodnutie sa naopak nejedná vtedy, ak odvolací súd (a aj súd prvej inštancie) nerozhodol podľa predstáv dovolateľa, ktorý si závery odvolacieho súdu vyslovené v jeho predchádzajúcom zrušujúcom uznesení interpretoval spôsobom, aký mu subjektívne vyhovoval, a nezohľadnil skutočnosti, ktoré odvolací súd uložil skúmať súdu prvej inštancie. Táto skutočnosť nie spôsobilá založiť záver o existencii ním tvrdenej vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p. (k tomu viď aj 3Obdo/88/2018).

6.2. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva povinnosť súdu prvej inštancie, aby opätovne vykonal dôkazy, ktoré v skoršom štádiu konania vykonal zákonným spôsobom, ak závery z nich vyplývajúce chce hodnotiť odlišným spôsobom, než tomu bolo v skoršom (avšak v zrušenom) rozhodnutí.

6.3. Pozornosti dovolacieho súdu pritom neušlo, že v zásade celé dokazovanie v predmetnom spore bolo vykonané už pred vydaním v poradí prvého rozsudku okresného súdu, v ktorom vykonané dôkazy vyhodnotil totožným spôsobom, ako aj v jeho v poradí treťom rozsudku zo 7. februára 2017, č. k. 54Cb/217/2010-278. Práve v druhom rozsudku vydanom vo veci (v rozsudku zo 4. apríla 2014, č. k. 54Cb/217/2010-183) vyhodnotil okresný súd vykonané dôkazy odlišne, než v rozsudku zo 16. októbra 2012, č. k. 54Cb/217/2010-128. Je pochopiteľné, že žalovaný v dovolaní argumentuje rozhodnutím, ktoré bolo vydané v jeho prospech (následne odvolacím súdom zrušeným), avšak nie je možné argumentovať len ním prispôbenými čiastkovými tvrdeniami, ktoré v skoršom štádiu konania vyznievali v jeho prospech, ale je potrebné vychádzať zo všetkých skutočností, ktoré boli pre daný súdny spor významné. Tak, ako správne uviedol už odvolací súd v napadnutom rozsudku, súd, ktorý vykonal dokazovanie, je pri vyhodnocovaní jednotlivých dôkazov autonómny, pričom vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a nie podľa úvah, prianí alebo predstáv strán sporu (k tomu viď čl. 15 ods. 1 Základných princípov C.s.p., ako aj ustanovenie § 191 ods. 1 C.s.p.).

6.4. Na zdôraznenie uvedeného dovolací súd dáva žalovanému do pozornosti, že súčasťou práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces nie je, aby súdy prebrali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré predkladá strana sporu (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03), a že právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

7. Žalovaný v dovolaní taktiež nedôvodne tvrdil, že krajský súd si arbitrárnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie zjavne uvedomoval, rozhodol sa ich doslova nahradiť vlastnými skutkovými a právnymi úvahami, ktoré však nemajú žiadnu oporu v skutkovom stave vyplývajúcom z dôkazov vykonaných pred súdom prvej inštancie.

7.1. Odvolací súd vo svojom rozsudku nenahrádzal skutkové a právne závery súdu prvej inštancie vlastnými úvahami, ale naopak postupoval v súlade so zákonným príkazom vyplývajúcim mu z ustanovenia § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p., keď sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného (ako to vyplýva aj z bodu 21 odôvodnenia rozsudku krajského súdu).

8. Ako nedôvodnú vyhodnotil dovolací súd aj námietku dovolateľa, podľa ktorej mal krajský súd bez vykonania dokazovania na odvolacom súde vysloviť skutkový záver, že originály dokumentov z verejného obstarávania mali ostať u žalobcu, a to z výpovede svedka P..

8.1. Dovolací súd uvádza, že žalovaným tvrdený skutkový záver odvolací súd v napadnutom rozsudku v bodoch 19 - 28 odôvodnenia, ktoré predstavujú vlastné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, nevyslovil. Krajský súd vo vzťahu k svedkovi P. uviedol, že z jeho výpovede vyplynulo, že originály dokumentov týkajúcich sa verejného obstarávania odovzdal na schvaľovací proces MVRR SR a fotokópie ostali u žalobcu (bod 23 odôvodnenia rozsudku krajského súdu), a že odovzdanie dokumentov P. MVRR SR sa považuje za plnenie veriteľa a nie za konanie tretej osoby, ako tvrdil žalovaný (bod 26 odôvodnenia rozsudku krajského súdu). Ani jeden z týchto záverov odvolacieho súdu však nie je možné považovať za žalovaným označený údajný odlišný skutkový záver v porovnaní so skutkovými zisteniami okresného súdu.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené (viď body 6, 7 a 8 vyššie) dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p. Preto najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

10. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.